

Robbedale på Bornholm

Dromaeosaurus på Bornholm

Bornholm er det eneste sted i Danmark, hvor der var landjord på dinosaurernes tid. Resten af landet var dækket af vand. Derfor har man fundet dinosaurrester forskellige steder på Bornholm. I år 2000 blev den første dinosaurtand fundet, og den var fra en lille rovdinosaur kaldet en dromaeosaur. Det område, hvor den blev fundet, kaldes Robbedale, og det ligger ikke så langt fra Rønne. Her lå for 140 mio. år siden en subtropisk lagune, hvor vandet var varmt og lavt. Lagunen er især kendt for at indeholde store mængder af en særlig musling, der kaldes en neomiodon. Men der er også fundet rester af en masse andre dyr. Fx nogle spidse krokodilletænder og forskellige rester fra uddøde fisk. Men også andre dinosaurer har levet omkring lagunen. Siden 2002 er der fundet både en tand og et par fodspor fra de langhalsede sauropoder. En lille stegosaurus-lignende dinosaur – dem man kalder kamøgler på dansk – har også trampet rundt på Bornholm. Den har nemlig afsat nogle fodspor, som siden er blevet forstenet, og som i 2004 blev fundet af forskerne.

Det første pattedyr i Skandinavien

Der er også dukket en lille tand fra et tidligt pattedyr op i gruset på Bornholm. Man kalder den for en multituberculat, og den mindede meget om en lille gnaver. Selvom de første pattedyr allerede pilede rundt på Grønland i Triastiden, så er pattedyret fra Bornholm specielt af to årsager: For det første er det det ældste pattedyr, som man har fundet i Skandinavien. For det andet er det et pattedyr, der har mindet meget om de pattedyr, som vi i dag betragter som de "ægte" pattedyr. Men i Juratiden var denne type pattedyr altså først lige opstået. Tidligere har pattedyrene lagt æg, ligesom krybdyr og næbdyr gør det i dag. Eller de haft en pung på maven, ligesom pungdyr som kænguruer stadig har det i dag.

Noget ganske særligt

Selvom dinosaurerne fra Bornholm alle sammen levede i dinosaurernes storhedstid, så levede de faktisk ikke på det helt samme tidspunkt. Fodsporene fra stegosaurusen og den store sauropod er begge 170 mio. år gamle og altså fra midten af Juratiden. Men den lille dromaeosaur og den første sauropod-tand er kun ca. 140 mio. år gamle og dermed fra den periode, hvor overgangen mellem Juratiden og Kridttiden fandt sted. Det gør faktisk vores lille danske rovdinosaur til noget helt særligt. Det betyder nemlig, at den tilhører en gruppe af rovdinosaurer, som man ellers kun kender fra meget senere i Kridttiden. Derfor er den første danske dinosaur, ud over at være noget særligt for Danmark, også noget særligt for forskere i resten af verden. Den viser nemlig, at dromaeosaurerne er meget ældre, end man troede.